

Beiblatt zu den Botanischen Jahrbüchern.

Nr. 27.

Band XII.

Ausgegeben am 24. Juni 1890.

Heft I.

Plantae Glaziovianae novae vel minus cognitae.

Auctore

Dr. P. Taubert.

I.

(Mit Tafel I A.)

Einleitung.

Die Sammlungen, welche Herr Dr. A. GLAZIOU, Director der öffentlichen Gärten zu Rio de Janeiro den europäischen Museen übersandt hat — bis jetzt 18120 Nummern — sind zum größeren Teil in der »Flora Brasiliensis«, in WARMING's »Symbolae«, sowie in den neueren Monographien bearbeitet worden. Ein ganz bedeutender Rest blieb aber noch unerledigt. Die Aufarbeitung desselben übertrug der Redacteur der »Flora Brasiliensis«, Herr Professor Dr. I. URBAN, Herrn Dr. C. MEZ und mir. Nachdem jener im November vergangenen Jahres Berlin verlassen hatte, übernahm ich allein die weitere Bearbeitung.

Neben sehr interessanten, bisher wenig oder unvollkommen bekannten Arten enthält die GLAZIOU'sche Sammlung eine bedeutende Anzahl von neuen Formen, die nach und nach in dieser Zeitschrift veröffentlicht werden sollen, und von denen die nachfolgend beschriebenen Arten den Anfang bilden. Herr Dr. MEZ hat mir zu dieser ersten Reihe der »Plantae Glaziovianae novae« seine bereits beschriebenen neuen Species mitgeteilt.

Eine Veröffentlichung der Bestimmungen bereits bekannter Arten wird meinerseits nicht beabsichtigt. Hoffentlich wird Herr Dr. GLAZIOU selbst Zeit finden, das für die Pflanzengeographie Brasiliens so wichtige Verzeichnis seiner Pflanzen mit genauen Standortsangaben drucken zu lassen oder zum mindesten eine Aufzählung der Arten, welche in der von ihm so eingehend durchforschten und so außerordentlich pflanzenreichen Provinz Rio de Janeiro vorkommen, zu veröffentlichen.

Den Herren Professoren Dr. A. ENGLER und Dr. I. URBAN, sowie Herrn Dr. K. SCHUMANN bin ich für die Unterstützung, die sie mir in liebenswürdigster Weise bei meinen Untersuchungen gewährten, zu aufrichtigem Dank verpflichtet.

Berlin, den 5. März 1890.

Dr. P. Taubert.

Commelinaceae Endl.

Dichorisandra Glaziovii Taubert sp. n.

Caulis erectus, striatus, in sicco angulatus, puberulus. Vaginae striatae, puberulae, ore ciliatae. Folia lanceolata, apice longe acuminata, basi angustata, sessilia, supra glabra, subtus dense puberulo-pubescentia. Inflorescentia terminalis, solitaria, longe pedunculata, racemoso-paniculata, puberula, ramis brevibus, apice fasciculatim 2—4 floris, basi bracteis linearibus longis, superne decrescentibus, supra parce, subtus densius puberulis, margine ciliatis suffultis; bracteolae ovatae, acuminatae v. acutae, puberulae. Calycis sepala oblongo-ovata, extus leviter puberula v. subglabra. Petala rotundata, latissima. Stamina 5, calycis sepalis breviora.

Species ex affinitate *D. hirtellae* Mart. et *puberulae* Nees et Mart. Vaginae 1,5—2 cm longae, diametro 5—6 mm. Folia 7—17 cm longa, 2—4 cm lata, supra glabra, subtus dense breviterque puberulo-pubescentia. Inflorescentia racemoso-paniculata, 5—6 cm longe pedunculata, rhachide 6—10 cm longa, ramis usque ad 15 mm longis, apice fasciculatim 2—4 floris, basi bracteis suffulti; bracteae et basi dilatata lineares, inferiores 12 mm longae, superne decrescentes, supra parce, subtus densius puberulae, margine ciliatae; bracteolae ovatae, basi axem amplexantes, apice acuminatae v. acutae, ca. 3 mm longae, puberulae. Petala 7 mm longa, 8 mm lata, coerulea. Stamina 5 filamentis 1 mm longis, antheris 5—6 mm longis, 3—4 mm latis, in sicco flavis. Fructus ignoti.

Habitat in Brasiliae provincia Minas Geraës: GLAZIOU n. 43285.

Amaryllidaceae Endl.

Barbacenia brevifolia Taubert sp. n.

Caudex abbreviatus inferne foliis squamiformibus tectus. Folia linearia, basin versus paulatim dilatata, leviter torta, rigida, glabra, margine subtusque in costa dense remote denticulato-spinosa. Scapus foliis 2—3 plo longior, inferne glaber, superne glanduloso-scaber. Perigonium laciniis oblongo-lanceolatis obtusis; filamenta apice bifida, laciniis obtusis, antherae eorum incisionem apicalem attingentes. Ovarium oblongo-subclavatum, tuberculis 12-seriatim dispositis costatum, inter costas glandulosum; stylus staminibus brevior, antheras medias attingens.

Caudex abbreviatus, in exemplaribus nostris trifidus, inferne foliis squamiformibus striatis, nitidis, basi in sicco brunneis tectus. Folia anguste linearia, 6—8 cm longa, 2—4 mm lata, apice acuta, basin versus paulatim dilatata, inferiora basi nitida, in sicco brunneo-colorata, omnia leviter torta, rigida, glabra, manifeste striata, margine subtusque in costa denticulis numerosis remotis spinosis plerisque antrorsum versis obsessa. Scapus foliis 2—3 plo longior, ca. 20 cm longus, in sicco compressus, striatus, inferne glaber, superne tuberculis glandulosis breviter stipitatis scaber. Perigonium laciniis striatis oblongo-lanceolatis obtusis, interioribus latioribus, ca. 15 mm longis, in sicco brunneo-purpureum. Filamenta apice bifida, ca. 7,5 mm longa, laciniis parallelis obtusis; antherae filamentis supra basin affixae, eorum incisionem apicalem attingentes; pollen in sicco albidum. Ovarium oblongo-subclavatum, 10—12 mm longum, in sicco brunneo-purpureum, tuberculis glandulosis breviter stipitatis purpurascens

longitudinaliter 12-seriatim costatum, inter costas punctulis glandulosis conspersum; stylus staminibus brevior, antheras medias attingens, trigonus, apice acuminatus, brunneo-purpureus, sub apice glandulas 3 oblongas, albas ferens. Fructus ignoti.

Habitat in Brasilia loco non indicato: GLAZIOU n. 43274.

Obs. Species *B. purpureae* Hook. affinis, sed foliis multo brevioribus angustioribusque, perigonio laciniis non acutis, antheris incisionem filamentorum apicalem attingentibus, ovario brevior, stylo antheras medias tantum attingente diversa.

Moraceae Endl.

Brosimum Glaziovii Taubert sp. n.

Rami subteretes v. leviter compressi, post foliorum delapsum petiolorum pulvinaribus tuberculati, puberuli, mox glabri. Stipulae triangulares, longe acuminatae, sericeo-pilosae. Folia breviter petiolata, ovato-oblonga, apice breviter acuminata, basi rotundata v. breviter in petiolum angustata, margine integerrima, chartacea v. subcoriacea, adulta supra glabra, nitida, subtus glaucescentia, scabra. Pedunculi vulgo gemini, axillares, refracti, subglabri. Receptacula subglobosa, superficie bracteis orbicularibus peltatis dorso puberulis; staminis filamentum teretiusculum basi bracteolis 2 oppositis conniventibus perigonium aemulantibus cinctum; antherae subovatae, connectivo dorso gibboso-incrassato, loculis rima longitudinali apertis. Flos femineus in receptaculo medio solitarius; stylus non exsertus.

Arbuscula ramis subteretibus v. leviter compressis, post foliorum delapsum petiolorum pulvinaribus tuberculatis, puberulis, mox glabris, cinerascens. Stipulae triangulares, basi rotundatae, apice longe acuminatae, ca. 42—45 mm longae, albo-sericeo-pilosae, foliorum alabastra includentes, foliis sese evolventibus deciduae. Folia disticha, petiolis leviter compressis, supra obscure canaliculatis, 45—48 mm longis, adpresso-puberulis, ovato-oblonga, 9—14 cm longa, 4—8 cm lata, apice breviter acuminata, basi rotundata v. breviter in petiolum angustata, margine integerrima, chartacea v. subcoriacea, novella praecipue margine subtusque puberula, adulta supra glabra, nitida, subtus glaucescentia, tuberculis glandulosis creberrimis scabra, nervis supra subplanis, subtus costa valida adpresse puberula, nervis primariis utrinque ad 20 distinctis, leviter puberulis, ante marginem conjunctis, secundariis densissime reticulatis. Pedunculi plerumque gemini, axillares, refracti, 5—45 mm longi, in sicco leviter compressi, juniores parcissime pilis punctiformibus inspersi, mox glabrati. Receptacula subglobosa, ca. 4 mm longa, 6 mm lata, bracteis totam superficiem obtegentibus peltatis orbicularibus coriaceo-carnosis fuscis margine extenuato erosulis, dorso puberulis. Staminis filamentum teretiusculum, basi bracteolis 2 oppositis conniventibus perigonium aemulantibus circumdatum; antherae subovatae, in sicco nigrescentes, connectivo dorso gibboso-incrassato, loculis binis antice collateralibus, ellipticis, oblique dispositis, rima longitudinali apertis. Flos femineus in receptaculo medio solitarius, stylus crassus, apice incrassatus, non exsertus, stigmate capitato papilloso. Fructus non observati.

Var. foliis minoribus, sed nulla alia nota discrepans.

Habitat in Brasilia loco non indicato: GLAZIOU n. 8084, 43496; var. SELLOW n. 240.

Brosimum glaucum Taubert sp. n.

Rami juniores dense brevissimeque pilosi, adulti glabri. Stipulae acutae, puberulae. Folia breviter petiolata, obovato-oblonga, apice breviter acuminata, basi oblique rotundata, integerrima, rigida, juniora utrinque puberula, adulta supra glaberrima, nitida, subtus glauca, subglabra. Pedunculi plerumque gemini secus ramulorum coetaneorum dense tomentosorum partem inferiorem aphyllam racemose dispositi, refracti, dense puberuli. Receptacula subglobosa superficie bracteis orbicularibus peltatis puberulis. Filamentum staminis distinctum; antherae connectivo dorso gibboso. Flos femineus in receptaculo medio solitarius, stylus stigmatibus 2 divergentibus receptaculi apicem pervium denseque pubescentem superantibus.

Arborescens. Rami juniores dense brevissimeque pilosi, adulti glabri, post foliorum delapsum petiolorum pulvinaribus tuberculati, cortice rimuloso. Stipulae triangulares, apice acutae, basi rotundatae, 4—5 mm longae. Folia disticha, petiolis subteretibus, 4—7 mm longis, supra canaliculatis, dense pubescentibus, obovato-oblonga, 4—9 cm longa, 1,5—3,5 cm lata, apice breviter obtusiuscule acuminata, basi oblique rotundata, margine integerrima, rigida, juniora utrinque puberula, adulta supra glaberrima, nitida, subtus glauca, praeter costam validam adpresso-pubescentem glabra, scabro-tuberculata, nervis primariis utrinque ad 40 patulis, ante marginem conjunctis, supra vix, subtus manifeste prominentibus, secundariis reticulatis. Pedunculi geminati, ex axillis bractearum stipuliformium secus ramulorum coetaneorum tomento denso in sicco fulvo vestitorum partem inferiorem aphyllam racemose dispositi, rarius e foliorum axillis prodeuntes, 3—5 mm longi, refracti, dense puberuli. Receptacula subglobosa, ca. 2 mm diam., bracteis superficiem totam obtegentibus orbicularibus peltatis, coriaceo-carnosis, fuscis, margine extenuato leviter erosulo-ciliatis, puberulis. Staminis filamentum distinctum, supra medium paullo incrassatum; antherae oblique peltatae, connectivo dorso gibbo, loculos subtus ferentes. Flos femineus in receptaculo medio solitarius; stylus crassiusculus, stigmatibus 2 crassis divergentibus receptaculi apicem pervium denseque pubescentem superantibus.

Habitat in Brasilia loco non indicato: GLAZIOU n. 45428.

Brosimum rubescens Taubert sp. n.

Rami subteretes v. leviter compressi, post foliorum delapsum petiolorum pulvinaribus tuberculati, juniores adpresso-puberuli, adultiores glabri. Stipulae plerumque spathaceo-concretae, ambitu anguste lanceolato-acuminatae, adpresse puberulae. Folia breviter petiolata, oblonga, apice $\pm$ subito acuminata, basi rotundata, integerrima, chartacea, supra glaberrima, nitidula, subtus parcissime adpresso-puberula, rubescentia. Pedunculi plerumque gemini axillares, refracti, puberuli. Receptacula subglobosa superficie bracteis orbicularibus peltatis dense puberulis. Staminis filamentum subnullum. Flores feminei pro receptaculo bini, prope apicem sublateraliter immersi; stylus stigmatibus 2 divaricatis exsertus.

Arborescens. Rami subteretes v. leviter compressi, post foliorum delapsum petiolorum pulvinaribus tuberculati, juniores adpresso-puberuli, adultiores glabri, cortice

in sicco ochraceo-cinereo. Stipulae plerumque spathaceo-concretae, alabastra foliorum includentes, foliis sese evolventibus deciduae, ambitu anguste lanceolato-acuminatae, 40—47 mm longae, adpresse puberulae. Folia disticha, petiolis leviter compressis, supra obscure canaliculatis, 4—6 mm longis, adpresso-puberulis, oblonga, 4—10 cm longa, 2—4 cm lata, apice $\pm$ subito obtusiuscule acuminata, basi rotundata, margine integerrima, chartacea, supra glaberrima, nitidula, nervis subplanis, subtus praecipue ad costam validam parcissime adpresso-puberula, nervis primariis utrinque ad 20 patulis, ante marginem conjunctis immersis, secundariis immersis reticulatis, rubescentia. Pedunculi plerumque gemini axillares, 4—5 mm longi, refracti, puberuli. Receptacula subglobosa, diam. ca. 5 mm, bracteis totam superficiem obtegentibus orbicularibus peltatis coriaceo-carnosis, fuscis, margine extenuato erosulo-ciliatis, dense puberulis. Filamentum staminis subnullum; antherae connectivo crasso loculis oppositis. Flores feminei pro receptaculo bini, prope apicem sublateraliter immersi; stylus crassus, stigmatibus 2 divaricatis papillosis exsertus. Fructus ignoti.

Habitat in Brasilia loco non indicato: GLAZIOU n. 42169. — »*Páo Vermelha* incolarum (teste GLAZIOU).

Thymelaeaceae Lindl.

Daphnopsis Beta Taubert sp. n.

Sect. *Nordmannia* Fisch. et Mey.

Rami glabri, ferruginei. Folia oblongo-lanceolata, basi in petiolum brevem sensim angustata, apice obtusa v. subacuta, margine integerrima, in sicco supra basin revoluta, chartacea, supra glabra, subnitida, subtus $\pm$ puberula v. subglabra. Inflorescentiae umbelliformes v. subracemiformes axillares v. ex axillis defoliatis plerumque plures erumpentes, longe pedunculatae, basi bracteis puberulis et villosis cinctae, villosa-pubescentes, multiflorae; pedicelli breves, articulati. Perigonium breviter infundibuliforme, laciniis 4 tubo subaequilongis, utrinque villosum v. villosa-pubescent. Flores masculi perigonio intus basi villis albis instructo; stamina laciniis longioribus; ovarii rudimentum villosissimum, basi squamulis 4 apice profunde bipartitis, inferne in cupulam connatis circumdatum. Ovarium florum femineorum dense villosa-pubescent squamulis iis florum masculorum similibus, sed altius connatis cinctum.

Arbuscula v. frutex (?) ramis teretibus glabris ferrugineis cortice rugoso-sulcato, internodiis ca. 20 mm longis, lenticellis sparsis praeditis. Folia oblongo-lanceolata, 6—14 cm longa, 2—4 cm lata, basi in petiolum semiteretem crassiusculum 3—5 mm longum sensim angustata, apice obtusa v. subacuta, margine integerrima supra basin revoluta, chartacea, supra glabra, subnitida, subtus glabra v. juniora, rarius etiam adultiora, $\pm$ puberula, nervis utrinque parce prominentibus, costa subtus valida. Inflorescentiae longe pedunculatae, umbelliformes v. rhachide breve racemiformes, plerumque 2—4, axillares v. ex axillis defoliatis erumpentes, basi bracteis majoribus ca. 4 mm longis lanceolatis concavis puberulis et minoribus orbicularibus subconcavis villosis ciliatisque cinctae, 8—20-florae, villosa-pubescentes; pedunculi 10—30 mm, pedicelli sub perigonio articulati 2—4 mm longi. Perigonium breviter infundibuliforme, 2—3 mm longum, laciniis 4 tubo subaequilongis, utrinque villosum v. villosa-pubescent. Flores masculi perigonio intus basi villis albis vestito, stamina laciniis longiora; ovarii rudimentum villosissimum, stylo laciniis brevior, basi squamulis

4 parvis apice profunde bipartitis, inferne in cupulam connatis flavo-viridibus circumdatum. Florum femineorum ovarium perigonii subaequilongum dense villosopubescens, stylo crassiusculo perigonium superante, stigmate capitato crasso in sicco atropurpureo, basi squamulis parvis 4 ad $\frac{4}{5}$ altitudinis connatis apice bipartitis v. incisis v. emarginatis flavo-viridibus cinctum. Fructus ignoti.

Habitat in Brasilia austro-orientali loco non indicato: GLAZIOU n. 11481; SELLOW n. 4644. — Nom. vern.: *Betã* (ex GLAZIOU).

Obs. Specimen huius speciei valde affine, foliis angustioribus inflorescentiis densissime villosis tantum diversum ad describendum nimis incompletum legit cl. REGNELL (Il. n. 427) pr. Caldas in provincia Minas Geraes.

Daphnopsis Schwackeana Taubert sp. n.

Sect. *Nordmannia* Fisch. et Mey.

Rami glaberrimi, in sicco angulati. Folia oblongo-lanceolata v. lanceolata, basi in petiolum brevem sensim longiuscule angustata apice longe acuminata, margine integerrima, chartacea, glaberrima, supra nitidula, subtus pallidiora. Inflorescentiae ex foliorum axillis solitariae v. plures, umbelliformes, interdum racemiformes, pedunculatae, basi bracteis dense pilosis instructae, multiflorae, subglabrae; pedunculi pedicellique articulati pilis paucis mox deciduis muniti. Florum masculorum perigonium longe infundibuliforme, lobis 4 tubo brevioribus, extus praecipue ad lorum apicem pilis longiusculis mox caducis ornatum, intus glabrum; stamina perigonium subaequantia; ovarii rudimentum dense pilosum, basi squamulis 4 lineari-lanceolatis, apice $\pm$ bifidis, basi in cupulam brevissimam connatis cinctum; interdum ovarium bene evolutum, glabrum, stigmate perigonium staminaque paullo superans ita ut flores hermaphroditi esse videantur.

Frutex v. arbuscula (?) ramis junioribus fuscis, glaberrimis, in sicco lineis e foliorum basi decurrentibus angulatis, adultis teretibus, ochraceo-fuscis cortice rimuloso. Folia oblongo-lanceolata v. lanceolata, 14—22 cm longa, 2—6 cm lata, basi in petiolum semiteretem, crassiusculum, 10—12 mm longum sensim longiuscule angustata, apice longe acuminata, margine integerrima, in sicco supra basin leviter revoluta, chartacea, glaberrima, supra nitidula, subtus pallidiora, punctis minutis elevatis conspersa, utrinque costa $\pm$ prominente, nervis primariis parce prominulis. Inflorescentiae ex foliorum axillis solitariae v. plures (ad 6), pedunculatae, umbelliformes, interdum racemiformes, basi bracteis ca. 3 mm longis, $\pm$ dense pilosae instructae, 5—15 florum; pedunculi 4—15 mm longi, pilis singulis mox deciduis muniti, in sicco fusci; pedicelli sub perigonio articulati, ad 2 mm longi, pube coloreque pedunculorum. Florum masculorum perigonium longe infundibuliforme; lobis 4 ovatis tubo brevioribus, ca. 5 mm longum, in sicco fuscum, extus praecipue ante anthesin ad lorum apicem pilis longiusculis aureis mox deciduis ornatum; stamina 8, perigonii apicem fere attingentia; ovarii rudimentum dense pilosum, stylo aequilongo, stigmate capitato, basi squamulis 4 lineari-lanceolatis, apice $\pm$ bifidis, inferne in cupulam brevissimam connatis, glabris, viridi-flavis circumdatum; interdum ovarium bene evolutum, glabrum, stigmate atropurpureo perigonium superans ita ut flores hermaphroditi esse videantur, sed semper sterile est et post anthesin cum perigonio caducat. Flores feminei fructusque non observati.

Habitat in Brasilia loco non indicato: GLAZIOU n. 4765, 6698, 8254.

Obs. Species cl. Dr. GUILIELMO SCHWACKE, florae brasiliensis praecipue amazonicae scrutatori oculatissimo, dicata.

Daphnopsis coriacea Taubert sp. n.

Sect. *Nordmannia* Fisch. et Mey.

Rami glabri, rugoso-sulcati. Folia obovato-lanceolata, basi in petiolum crassum brevem sensim $\pm$ longiuscule angustata, apice rotundata, obtusa, margine integerrima, coriacea, supra nitida. Inflorescentiae pedunculatae, racemiformes, multiflorae, in foliorum axillis v. foliis delapsis e gemmis bracteas villosopubescentes gerentes solitariae v. plures, fusco-puberulae; pedunculi crassiusculi, superne incrassati, rhachides etiam incrassati; pedicelli breves, articulati. Florum masculorum perigonium laciniis 4 tubo subaequilongis, extus intusque $\pm$ dense puberulum, intus insuper prope basin longe villosum; stamina laciniis breviora; ovarium distinctum dense villosum ovulo pendulo manifesto, basi cupula apice 4—8-laciniata cinctum.

Frutex v. arbuscula (?) ramis glabris in sicco angulatis rugoso-sulcatis, cinereo-fuscescentibus. Folia obovato-lanceolata, 10—20 cm longa, 3—6 cm lata, basi in petiolum semiteretem, crassum, 2—3 cm longum sensim $\pm$ longiuscule angustata, apice rotundata, obtusa, margine integerrima, coriacea, glaberrima, supra nitida, nervis utrinque obscure prominentibus, costa subtus distincta. Inflorescentiae pedunculatae, racemiformes, ad 20-florae, in foliorum axillis v. foliis delapsis e gemmis bracteas concavas 2—5 mm longas dense villosopubescentes gerentes solitariae v. plures, fusco-puberulae. Pedunculi crassiusculi, superne incrassati, ad 25 mm longi; rhachides ca. 10—12 mm longae, incrassatae; pedicelli crassiusculi, sub perigonio articulati, 4—3 mm longi. Florum masculorum perigonium infundibuliforme, ca. 8 mm longum, laciniis 4 tubo subaequilongis, extus intusque $\pm$ dense puberulum, intus insuper prope basin villis longis albis praeditum; stamina 8, laciniis breviora; ovarium distinctum dense villosum, ca. 2 mm longum, stylo subaequilongo, stigmatibus capitatis, ovulo pendulo manifesto, basi cupula laciniis 4—8 acutis, viridi-flava cinctum. Flores feminei fructusque ignoti.

Habitat in Brasilia loco non indicato: GLAZIOU n. 8911, 14226.

Daphnopsis Sellowiana Taubert sp. n.

Sect. *Neivira* Gris.

Rami juniores dense breviterque villosopubescentes, adultiores glabrescentes. Folia oblonga, oblongo-lanceolata v. lanceolata, in petiolum brevissimum villosopubescentem sensim attenuata, apice obtusa, rarius subacuta, margine integerrima, in sicco revoluta, subcoriacea, supra glabra, subnitida, nervis obscuris, subtus villosopubescentia, interdum puberula v. subglabra. Inflorescentiae axillares v. post foliorum delapsum e gemmis globosis erumpentes, umbelliformes, multiflorae; pedunculi pedicellique articulati brevissimi, villosopubescentes. Perigonium florum masculorum infundibuliforme, laciniis tubo brevioribus, extus villosopubescentibus, intus longe villosum, staminibus longius, ovarii rudimentum pilosum,

basi cupula 4-lobata, lobis apice incis, glabra circumdatum. Flores feminei ignoti. Drupa immatura ovata, stigmate coronata, basi perigonio persistente $\pm$ refracto villosopubescente cincta.

Frutex v. arbuscula (?) ramis junioribus dense (in sicco) fulvo- v. cinereo-villoso pubescentibus, adultioribus glabrescentibus cortice ruguloso. Folia oblonga, oblongo-lanceolata v. lanceolata, 5—12 cm longa, 1,5—2,8 cm lata, basi in petiolum semiteretem, 3—5 mm longum, villosopubescentem sensim angustata, apice obtusa, rarius subacuta, margine integerrima, in sicco praecipue ad basin revoluta, supra glabra, subnitida, nervis fere inconspicuis, subtus dense villosopubescentia, interdum pilosopuberula, rarius subglabra, costa distincta, nervis primariis parce prominulis. Inflorescentiae axillares v. foliis delapsis e gemmis globosis bracteis minutis dense pubescentibus convolutis erumpentes, umbelliformes, 6—12-florae; pedunculi nulli v. brevissimi (1—2 mm longi), cum pedicellis raro 1,5 mm longioribus, supra medium articulatis, sub perigonio paulo incrassatis villosopubescentes. Perigonium florum masculorum infundibuliforme, ca. 4 mm longum, laciniis 4 tubo brevioribus, extus praecipue lacinarum apicem versus dense villosopubescentibus, intus pilis longis albis villosum. Stamina perigonium non superantia. Ovarii rudimentum pilosum stylo perigonio brevior, stigmate parvo capitato, basi cupula 4-lobata, lobis apice incis, glabra, viridi-flava circumdatum. Flores feminei ignoti. Drupa immatura ovata, ca. 3 mm longa et lata, stigmate coronata, basi perigonio persistente $\pm$ refracto villosopubescente cincta, in sicco atropurpurea.

Habitat in Brasilia austro-orientali loco non indicato: SELLOW n. 858, 4643; GLAZIOU n. 45383.

Daphnopsis sessiliflora Gris. sp. n.

Sect. *Neivira* Gris.

Rami glaberrimi, juniores acute angulati. Folia ad ramorum apicem approximata, lanceolato-oblonga, basi in petiolum brevissimum sensim cuneato-angustata, apice rotundata, obtusa, margine integerrima, revoluta, rigida, supra glaberrima, nitida, subtus pallidiora, subglabra. Inflorescentiae e gemmis globosis secus ramos aphyllis apice tantum foliosos numerosis, rarius e foliorum infimorum axillis prodeuntes, basi bracteis concavis pilosis instructae, sessiles, pauciflorae. Flores masculi sessiles; perigonium infundibuliforme, laciniis tubo brevioribus, extus glabrum, intus dense pilosum; stamina perigonium superantia; ovarii rudimentum pilosum.

Frutex videtur ramis glaberrimis, junioribus lineis e foliorum basi decurrentibus in sicco acute angulatis, fuscis, adultis teretibus cinereis cortice ruguloso-rimuloso. Folia ad ramorum apicem approximata, lanceolato-oblonga, 2—4,5 cm longa, 5—10 mm lata, basi in petiolum 1—1,5 mm longum sensim cuneato-angustata, apice rotundata, obtusa, margine integerrima, revoluta, supra glaberrima, nitida, nervis obscuris, subtus pallidiora, (sub lente valida) papillis trichomatis squamiformibus similibus instructa, costa distincta, nervis primariis parce prominentibus, secundariis reticulatis. Inflorescentiae e gemmis numerosis diam. 4 mm secus ramos aphyllis apice tantum foliosos, rarius e foliorum infimorum axillis prodeuntes, basi bracteis concavis crenato-incis, ciliis albidis longe fimbriatis, inferioribus subrotundatis, fusco-rubris, superioribus sublinearibus flavidis instructae, sessiles, 1—3-florae. Flores masculi sessiles; perigonium infundibuliforme, ca. 4—5 mm longum, laciniis 4 tubo brevioribus, extus glabrum,

intus dense pilosum, in sicco viridi-flavum; stamina 8 perigonium superantia, 4 laciniis opposita reliquis longiora; ovarii rudimentum pilosum, stylo gracili, staminum breviorum altitudinem attingente, stigmate capitato, basi cupula profunde 4-fida viridi-flava cinctum. Flores feminei fructusque desunt.

Habitat in Brasilia loco non indicato: GLAZIOU n. 17747.

Daphnopsis longifolia Taubert sp. n.

Sect. *Neivira* Gris.

Rami adpresse sericeo-pubescentes demum glabrescentes. Folia lanceolata v. lanceolato-oblonga, basi in petiolum brevem sensim angustata, apice acuta v. subacuta, margine integra, supra basin leviter revoluta, chartacea, supra glaberrima, nitida, subtus glabriuscula v. parce pilosa. Inflorescentiae axillares v. post foliorum delapsum e gemmis prodeuntes, solitariae v. 2—3 fasciculatae, sessiles v. brevissime pedunculatae, basi bracteis sericeo-villosis instructae, subcapitatae, multiflorae, sericeo-pubescentes. Perigonium infundibuliforme, laciniis tubo subaequilongis, extus sericeo-villosum, intus subglabrum. Flores masculi staminibus perigonio aequilongis v. paullo longioribus; ovarii rudimentum villosum basi cupula apice plerumque 8-fida cinctum; florum femineorum ovarium dense sericeo-villosum, perigonio paullo brevius, basi cupula ut in floribus masculis circumdatum.

Frutex videtur ramis adpresse sericeo-pubescentibus demum glabrescentibus, rugoso-sulcatis, cortice in sicco cinereo-fuscescente. Folia lanceolata v. lanceolato-oblonga, 8—30 cm longa, 2,5—6,5 cm lata, basi in petiolum semiteretem subglabrum ca. 1 cm longum sensim angustata, apice acuta v. subacuta, margine integra supra basin leviter revoluta, chartacea, laete viridia, supra glaberrima, nitida, nervis parce prominulis, subtus glabriuscula v. hinc inde praecipue ad costam distincte prominentem pilis singulis adpressis conspersa. Inflorescentiae axillares v. post foliorum delapsum e gemmis prodeuntibus, solitariae v. 2—3-fasciculatae, sessiles v. brevissime pedunculatae, basi bracteis concavis 4—5 mm longis, sericeo-villosis circumdatae, subcapitatae, ad 45-florae, sericeo-pubescentes; pedicelli ca. 1 mm longi. Perigonium breviter infundibuliforme, laciniis 4 tubo subaequilongis, extus sericeo-villosum, intus subglabrum, ca. 2,5 mm longum. Flores masculi staminibus 8, perigonio aequilongis v. paullo longioribus; ovarii rudimentum villosum cupula apice 8-fida viridi-flava cinctum; florum femineorum ovarium dense sericeo-villosum, perigonio paullo brevius, stylo brevi stigmate capitato in sicco atropurpureo, basi cupula ut in floribus masculis circumdatum. Fructus ignoti.

Habitat in Brasiliae provincia Rio de Janeiro (?): campos da Bocaina à la source du Sobrado. GLAZIOU n. 8252 (♂) et loco non indicato: GLAZIOU n. 12144 (♀) — Floret m. Januario. Nom. vern. *Embiraçu* v. *Embira branca* (ex GLAZIOU).

Proteaceae Endl.

Adenostephanus obversiflorus Mez sp. n.

Ramuli hornotini subochraceo-tomentelli. Folia 3—4-juga, rhachide minute puberula, foliolis oppositis v. suboppositis, ovalibus, basi rotundatis

v. obtusiusculis, apice obtusis v. emarginatis, supra subglabris, subtus sparse pilosis. Racemi multiflores, subochraceo-tomentelli, pedicellis binis omnino connatis, perianthio 4—5plo longiore. Ovarium subglabrum v. pilis paucis obsitum.

Arbor ramulis hornotinis subochraceo-tomentellis, biennibus cortice brunneo, lenticellato obtectis, teretibus. Folia sparsa, 3—4-juga, rhachide minute puberula, apice folioli terminalis rudimentum gemmiforme gerente, foliolis oppositis v. suboppositis, ad 30 mm distantibus (petiolis II. ordinis usque ad 11 mm longis) ovalibus, basi rotundatis v. obtusiusculis, apice obtusis v. emarginatis, margine leviter laxequae undulato-serratis (dentibus perlatis demum obtusis), ad 70 mm longis, 40 mm latis, adultis supra praeter nervos primarios nonnunquam sparse pilosos glabris nitidis, subtus sparse pilosis et in costarum axillis manifeste barbellatis, utrinque densiuscule prominenti-reticulatis. Inflorescentia axillaris, multiflora, subconferte racemosa, subochraceo-tomentella, folia subaequans v. paullo brevior, pedicellis binis usque ad apicem connatis. Flores ab apice inflorescentiae basin versus dehiscentes, bini gemini, 12 mm longi, ferrugineo-subsericei. Perianthii lobi cordatim basi dilatata pedicellis connatis insidentes, apice cochleatim excavati antheras omnino generis normales, connectivo ultra locellos paullo producto praeditas gerentes, post anthesin recurvati, interiore latere glaberrimi. Glandulae florales infra ovarium insertae, inter sese liberae, irregulariter compressae. Ovarium glandulis remotis manifeste stipitatum, asymmetricum, pilis perpaucis obsitum v. subglabrum, stylo glabro stigmatique generis normali. Fructus ignotus.

Habitat in Brasilia orientali loco non indicato: GLAZIOU n. 14225.

Obs. Habitu praesertim *A. Organensi* Endl. similis insigniter differt foliis minus crenatis, inflorescentia obverse (ab apice ad basin) dehiscente, floribus minoribus, ovario subglabro. Affinis quoque *A. laxiflora* Meißn., primo tamen intuitu separanda.

Adenostephanus Glaziovii Mez sp. n.

Ramuli dense adpresseque fulvo-tomentelli. Folia 3-juga, rhachide fulvo-tomentella, foliolis suboppositis, asymmetrico-subobovatis, basi acutis, apice oblique truncatis v. leviter emarginatis, integris, adultis glabris. Racemi submultiflores dense subsericeo-tomentelli, pedicellis infra ad $\frac{1}{2}$ longitudinis fere connatis, supra ad inflorescentiae apicem omnino liberis, perianthio paullo brevioribus. Ovarium dense tomentosum.

Arbor ramulis dense adpresseque fulvo-tomentellis, teretibus. Folia sparsa, non nisi permauca cognita, 3-juga, rhachide fulvo-tomentella, apice folioli rudimento praedita, foliolis suboppositis, ad 40 mm distantibus (petiolis II. ord. usque ad 6 mm longis), paullo asymmetrico-subobovatis, basi acutis apice oblique truncatis v. leviter emarginatis, margine integris, $\pm$ 75 mm longis, 50 mm latis, junioribus subtus pilis perpaucis rufis obsitis, adultis utrinque praeter nervos primarios subtus nonnunquam parce pilosos glabris, epidermide sub lente verruculosâ, pallidis, basi miro modo laxè prominulâ, apicem versus immerse reticulatis. Inflorescentia axillaris, submultiflora, conferta, dense tomento subsericanti, ferrugineo vestita, foliis brevior?, pedicellis infra ad $\frac{1}{2}$ longitudinis fere connatis, supra inflorescentiae apicem versus omnino liberis, quam flores paullo brevioribus. Flores ab inflorescentiae basi ad apicem dehiscentes, 11 mm longi, ferrugineo-sericei. Perianthii lobi basi dilatata, rotundata pedicello insidentes, apice excavati antheras connectivo ultra locellos manifeste producto praeditas gerentes, post anthesin recurvi, interiore latere glabri. Glandulae florales basi certe manifeste in anulum ovarii basin includentem connatae, pulvinar globosum quasi ovarium portans

formantes. Ovarium symmetricum, dense subaureo-tomentosum, stylo glabro stigmatique generis normali. Fructus ignotus.

Habitat in Brasilia orientali loco non indicato: GLAZIOU n. 43490.

Obs. *Adenostephano inaequali* Endl. mihi non nisi ex diagnosi cognitae affinis, suis characteribus certe longe differt.

Roupala consimilis Mez sp. n.

Folia simplicia, glaberrima, opaca, subovalia, basi breviter subacuminato-acuta, apice obtusiuscule acuta, margine integerrima, praeter costas laevia. Inflorescentia densiuscule racemosa, permultiflora, parum sed apicem versus densius ferrugineo-tomentella, folia subaequans v. paullo brevior. Flores 12 mm pedicellis 3 mm longis. Antherae ovatae. Ovarium dense tomentosum.

Arbor v. frutex ramulis glabris v. novellis subglabris, teretibus, gemmis leviter, ferrugineo-tomentosis. Folia simplicia petiolis usque ad 70 mm longis, gracilibus, basi teretibus apicem versus minute canaliculatis, sparsa, crasse coriacea, glaberrima, opaca, supra viridi-, subtus rubenti-livida, sub lente supra prominulo-punctulata¹⁾, subovalia, basi breviter subacuminato-acuta, apice $\pm$ obtusiuscule acuta, usque ad 170 mm longa, 90 mm lata, costis adscendentibus utrinque obtuse prominulis ceterum rete nulla, margine integerrimo, revoluti. Inflorescentia simplex, densiuscule racemosa, permultiflora, parum sed apicem versus densius ferrugineo-tomentella, folia subaequans v. paullo brevior, floribus aut (praesertim ad inflorescentiae basin) singulis, aut geminis. Flores pedicellique $\pm$ 3 mm longi usque ad basin liberi dense ferrugineo-tomentosi, ante anthesin crasse clavati, 12 mm longi. Perianthii lobi post anthesin reflexa, apice cochleatim antheras ovatas, obtusiusculas gerentes, caducissimi. Ovarium dense tomentosum stylo quam limbi segmenta brevior glaberrimo, stigmatice crasse clavato. Capsula leguminiformis glaberrima, compressa, subobovate asymmetrica, basi cuneata, apice mucronato-acuta, 2-sperma, 35 mm longa, 20 mm lata. Semina ad 25 mm longa, 15 mm lata, compressa, ala marginali cincta. Embryo cotyledonibus maximis, plane compressis, obovatis, apice late truncatis, basi triangulo-acutis, palmatim nervosis, corculum minutum omnino includentibus. Plumula minima; radícula evoluta, obtusiuscula.

Habitat in Brasiliae orientalis prov. Rio de Janeiro ad Tijucám: GLAZIOU n. 4944 et loco non indicato: idem n. 8909, 11476; floret m. Septembro. — Nom. vern.: *Calucahem* (ex GLAZIOU).

Obs. Habitu simillima *R. obtusatae* Kl. sed evidenter inflorescentia floribusque crassioribus, tomentosis, ceteris notis ne foliorum proferam anatomiam supra notatam distincta.

Roupala tristis Mez sp. n.

Folia simplicia, juniora subtus ferrugineo-tomentella, adulta utrinque glabra subopaca, rhomboidea, basi breviter acuminata, apice rotundate acuta, margine supra medium grosse obtuseque dentata, laxè prominenti-

1) Id quod cellulis spicularibus retem prominulam haud formantibus, sed valde ut cervi cornu ramosis efficitur. A simillima *R. obtusata* Kl. (SPRUCÉ 968) planta vel sterilis facillime hac indole dignoscitur: ibi cellulae spiculares infra epidermidem horizontaliter longe expansae retem continuam formant.

reticulata. Inflorescentia densissime racemosa, tomentosa, folia subaequans. Flores 10 mm, pedicellis 2 mm longis. Antherae elongatae, anguste ovals. Ovarium densissime tomentosum.

Arbor v. frutex ramulis hornotinis certe dense ferrugineo-tomentosis, demum glabrescentibus sordide cinereis, glabris atro-brunneis, teretibus, gemmis dense tomentosis. Folia simplicia petiolis usque ad 20 mm longis, supra leviter canaliculatis tomentosis, sparsa, rigide coriacea, juniora subtus ferrugineo-tomentella, adulta utrinque glabra supra triste viridia subopaca, subtus pallida, rhomboidea, basi breviter acuminata apice rotundata acuta, margine supra medium grosse obtuseque dentata, $\pm$ 80 mm longa, 45 mm lata, utrinque praesertim subtus adscendenti-costata prominentique laxe reticulata, margine recurvato. Inflorescentiae in foliorum axillis aut singulae aut binae simplices, densissime cylindrice racemosae, permultiflorae, dense tomento tristi colore badio-ferrugineo indutae, folia subaequantur vel plerumque paullo breviores, graciles, floribus intermixte et singulis et binis congestis, pedicellis usque ad 2 mm longis semper liberis. Flores densissime badio-ferruginei, ante anthesin ad $\frac{3}{4}$ longitudinem anguste cylindrici, apice crassiuscule clavati, 10 mm longi. Perianthii lobi post anthesin reflexi, apice cochleatim antheras valde elongatas, anguste ovals, acutiusculas gerentes, caduci. Ovarium densissime longeque strigoso-tomentosum stylo quam limbi segmenta brevior glaberrimo, stigmate crasse clavato. Fructus ignotus.

Habitat in Brasiliae orientalis prov. Rio de Janeiro loco non indicato: GLAZIOU n. 15384.

Roupala impressiuscula Mez sp. n.

Folia simplicia, glaberrima, supra nitida, elliptica v. ovato-elliptica, basi breviter subacuminata, apice obtuse triangulo-acuta, margine rotundata dentata, supra impressiuscule reticulata. Inflorescentia dense racemosa, permultiflora, dense tomentella, foliis longior. Flores 7,5 mm pedicellis ad 5 mm longis. Antherae ovatae. Ovarium dense tomentosum.

Arbor v. frutex ramulis glabris, subflavescentibus, apice obtuse subangulatis, subtus teretibus, gemmis ferrugineo-tomentosis v. mox tomento detricto glabris. Folia simplicia, petiolis usque ad 20 mm longis, usque ad basin planiuscule canaliculatis, sparsa, rigidiuscule coriacea, glaberrima, supra nitida, subtus rubentio-opaca, elliptica v. ovato-elliptica, basi breviter subacuminata, apice obtuse triangulo-acuta, margine grosse rotundato-dentata, dentibus inermibus, usque ad 95 mm longa, 50 mm lata, costis adscendentibus subtus subprominulis ceterum laevia, supra manifeste impressiuscule reticulata. Inflorescentia simplex, conferte denseque racemosa, permultiflora, omnino dense ferrugineo-tomentella, foliis longior, floribus usque ad inflorescentiae apicem fere geminis, pedicellis ad 5 mm longis $\pm$ distinctis, bracteolis percaducis. Flores 7,5 mm longi, dense tomentelli, ante anthesin crasse clavati. Perianthii lobi post anthesin reflexi, decidui, apice cochleatim antheras subsessiles, peracutas, basi haud incisae, ovatas gerentes, minute cucullati. Ovarium dense tomentosum stylusque cum stigmate glaber omnino generis normalia.

Habitat in Brasilia orientali loco non indicato: GLAZIOU n. 6670.

Roupala mucronulata Mez sp. n.

Folia simplicia, glaberrima, supra subnitida, triangulo-ovata, basi breviter apice longe acuminata, margine grossiuscule dentibus mucronuligeris armata, utrinque prominulo-reticulata. Inflorescentia tenuiter

remoteque racemosa, submultiflora, rhachi minute pedicellisque et bracteolis longe persistentibus densius tomentellis, foliis multo brevior. Flores 5—6 mm glabri pedicellis 2 mm longis. Antherae lineari-lanceolatae. Ovarium glaberrimum.

Arbor v. frutex ramulis novellis apice ferrugineo-tomentosis, celerrime glabris nitidis, allutaceo-cinereis, teretibus v. subteretibus, gemmis dense ferrugineo-tomentosis. Folia simplicia petiolis usque ad 60 mm longis, solemniter sed haud profunde canaliculatis, sparsa, percoriacea, glaberrima, supra subnitida, subtus pallescenti-opaca, triangulo-ovata, basi breviter acuminatim in petiolum transeuntia apice longe acuminata, margine grossiuscule dentata dentibus singulis sursum versis mucrone v. aculeulo manifesto hamato armatis itemque apice conspicue aculeatim mucronulato, usque ad 130 mm longa, 90 mm lata, reti perlaxo, grossiusculo utrinque prominulo. Inflorescentia simplex, tenuiter remoteque racemosa; submultiflora, rhachi minute, pedicellis et imprimis bracteolis longe persistentibus densius ferrugineo-tomentellis, foliis multo brevior, floribus usque ad inflorescentiae fere apicem geminis pedicellis ad 2 mm longis, aut distinctis aut $\pm$ alte coalitis. Flores 5—6 mm longi, subglabri, ante anthesin peranguste eleganterque clavati. Perianthii lobi cochleatim apice antheras filamentis brevibus, liberis insidentes, peranguste lineari-lanceolatas, obtusiusculas, basi profunde incisas gerentes, $\pm$ cucullati. Ovarium glaberrimum stylo stigmatique omnino generis normalibus.

Habitat in Brasilia orientali, loco non indicato: GLAZIOU n. 44479.

Aristolochiaceae Endl.

Aristolochia Urbaniana Taubert sp. n.

(Tab. I A, f. 3 a—c.)

Herba volubilis ramis patenti-villosis. Folia late cordata, apice longiuscule acuminata, basi in petiolum pubescentem cuneato-angustata, membranacea, utrinque pilis adpressis breviter pubescentia v. subtus glabriuscula, 5—7-nervia. Inflorescentiae axillares racemiformes, villosopubescentes, floribus paucis; bractae magnae foliaceae subrhomboideo-ovatae v. rotundatae subvelutino-villosae margine ciliatae; infima maxima ope nervii medii ita rhachidi adnata est, ut tota inflorescentia epiphylla esse videatur; bractae sequentes eodem modo rhachidi adnatae, sed apicem versus decrescentes. Perianthium extus lanato-villosum, nervis distincte prominulis, tubo subrecto urceolato, supra medium leviter constrictum demum arcuato-refracto, superne in labellum circa faucem continuum basi cordatum apice acuminatum, semilunato-recurvatum abeunte. Columna genitalium brevissime stipitata, subglobosa, apice 6-fida, lobis erectis lineari-lanceolatis, margine revolutis, antheris loborum basin attingentibus. Ovarium dense villosum, lineari-clavatum, brevissimum, cum pedicello continuum. Capsula ab apice valde compressa sicca hexagona, subvelutino-pubescent; carpida 6 stipitata cucullata, supra e fructu medio laminula foliosa angustissima, ad cuculli apicem in appendicem crenulatam dilatata, basin versus denuo angustissime decurrente ornata; semina pentagona, basi brevissime stipitata, plane compressa, uno latere in medio costata.

Herba volubilis ramis in sicco sulcato-augulatis, patenti-villoso-pubescentibus. Folia late cordata, 8—8,5 cm longa, 7—7,5 cm lata, apice longiuscule acuminata, basi in petiolum 2—5 cm longum, villosa-pubescentem cuneato-angustata, membranacea, utrinque praecipue ad nervos pilis brevibus adpressis pubescentia, subtus interdum glabriuscula, 5—7-nervia. Inflorescentiae axillares racemiformes, villosa-pubescentes, 2—4 cm longae, 2—5-florae, 20—40 mm longae; pedicelli sub floribus obconice incrassati, 2—4 mm longi. Bractee magnae, foliaceae, subrhomboideo-ovatae v. rotundatae v. reniformes, apice $\pm$ acutae, pilis brevissimis subvelutino-villosae, margine longe ciliatae, leviter trinerves; quarum infima maxima, ca. 15—20 mm longa, basi obliqua fere dimidio longitudinis suae rhachidi ope nervi medii ita adnata est, ut inflorescentia epiphylla esse videatur; bractee sequentes eodem modo rhachidi adnatae, sed apicem versus decrescentes et in forma variabiles. Perianthium extus lanato-villosum, intus brevissime pubescens; tubus diam. longitudinali ca. 15 mm, transversali ca. 6 mm longo, subrectus urceolatus, supra medium leviter constrictus, demum arcuato-refractus, in sicco ochraceus, superne in labellum circa faucem continuum cordatum, ca. 16 mm latum, 20 mm longum, apice longiuscule acuminatum, semilunato-recurvatum, in sicco lurido-purpureum, circa faucem macula magna ochracea labelli margines fere attingente ornatum abiens. Columna genitalium brevissime stipitata, subglobosa, 2 mm longa, apice 6-fida, lobis erectis lineari-lanceolatis, margine revolutis; antherae lineares loborum basin attingentes. Ovarium brevissimum, cum pedicello continuum, lineari-clavatum, pilis longis dense villosum. Capsula ab apice valde compressa, sicca hexagona, diam. horizontali 2 cm, verticali 1 cm, subvelutino-pubescent; carpida 6, stipite 5 mm longo, cucullata, latere leviter compressa, viridia, transverse parallelo-nervosa, supra secus costam e fructu medio laminula foliosa undulata primum angustissima demum in triangulum brevem et ad cuculli apicem in appendicem ca. 2 mm latam crenulatam dilatata, basium versus denuo angustissime secus costam decurrente ornata; dissepimenta spathulata, paleacea; semina pentagona, 7 mm longa, 6 mm lata, basi minutissime stipitata, plane compressa, leviter punctulata, altero latere in medio manifeste, secus margines obsolete costata, altero ecostata, subnitida, in sicco brunnea.

Habitat in Brasilia loco non indicato: GLAZIOU n. 14229.

Obs. Species valde insignis nulli alii brasiliensi affinis illustrissimo professori Berlinensi, Dr. I. URBAN, horti botanici subdirectori, magistro meo carissimo, maximis gratiis dicata.

Polygonaceae Endl.

Triplaris speciosa Taubert sp. n.

Sect. *Stenopetalae* Meißn.

Rami teretes, glabri, ochrearum deciduarum cicatricibus annulati. Folia oblongo-lanceolata, apice breviter acuminata, obtusa, basi inaequalia, in petiolum brevem angustata, chartacea, utrinque parce pilosa v. glabra, supra subopaca. Panicula terminalis, dense sericeo-villosa, e racemis longis laxiusculis composita, inferne foliosa; bractee oblongae v. orbiculari-oblongae, deciduae. Flores masculi calyce 3—5-partito, extus villosus. Pedicelli fructiferi satis longi, sericeo-villosi. Calycis fructiferi tubus oblongus, extus villosus, intus villosa-pubescent, fauce angustatus, apice sinubus acutis; lobi exteriores membranacei, late lineares, apice rotundati, obtusi, supra basin subito angustati marginibus incurvis, utrinque adpresso-pilosi, dense reticulati, interiores subulato-lineares, pilosiusculi. Nucula

calycis tubo paullo brevior, faciebus orbiculari-ellipticis, laevibus, nitidis subaveniis, apice stylorum rudimentis coronata.

Species ex affinitate *T. surinamensis* Cham., arborescens, ramis teretibus, ochrearum deciduarum cicatricibus annulatis, glabris, sulcato-striatis, cortice cinereo, internodiis plerumque 3 cm longis. Folia oblongo-lanceolata, 8—16 cm longa, 3—5 cm lata, apice breviter acuminata, obtusa, basi inaequali in petiolum crassum, semiteretem, 6—7 mm longum angustata et secus eum angustissime decurrentia, chartacea, striis longitudinalibus 3—4 utrinsecus obsoletis, supra hinc inde pilis singulis satis longis instructa v. glabra, subopaca, costa nervisque primariis vix prominulis, secundariis transverse subparallelis obscuris, subtus pallidiora, glabra v. ad costam et nervos primarios manifeste prominentes, parce pubescentia. Paniculae terminales, e racemis 8—10 cm longis, laxiusculis v. subinterruptis compositae, dense fulvo-sericeo-villosae, inferne foliosae; bractae oblongae v. orbiculari-oblongae, 7—8 mm longae, post anthesin caducae. Flores masculi calyce 3—5-partito, extus villosus; feminei ignoti. Pedicelli fructiferi 6—7 mm longi, dense fulvo-sericeo-villosi. Calycis fructiferi tubus oblongus ca. 15 mm longus, extus villosus, intus villosus-pubescent, fauce angustatus apice sinibus acutis; lobi exteriores membranacei, late lineares, ca. 40 mm longi, 8—9 mm lati, apice rotundati, obtusi, supra basin subito angustati marginibus incurvis, utrinque adpressopilosi, basi longitudinaliter trinerves, supra medium uninerves, dense reticulato-venosi, interiores subulato-lineares, ca. 40 mm longi, nuculam aequantes v. paullo superantes, pilosiusculi. Nucula tubo paullo brevior, ca. 40 mm longa, 8 mm lata, faciebus orbiculari-ellipticis, laevibus, nitidis, subaveniis, apice stylorum 3 rudimentis breviter coronata.

Habitat in Brasilia loco non indicato: GLAZIOU n. 4442.

Verbenaceae Endl.

Melananthus dipyrenoides Walp.

(Tab. 1A, f. 2a—c.)

Die Gattung *Melananthus* wurde von WALPERS in der Botanischen Zeitung 1850, S. 788 als genus novum *Phrymacearum* aufgestellt und die einzige Art, *M. dipyrenoides*, ausführlich beschrieben. BENTHAM und HOOKER führen in den »Genera plantarum«, II, p. 4437 das Genus *Melananthus* unter den zweifelhaften oder von der Familie der *Verbenaceae* auszuschließenden Gattungen an und sind geneigt, es als Art der Gattung *Lippia* L. zu betrachten, indem sie die Angabe WALPERS' »radicula supera« als vielleicht auf mangelhafter Beobachtung beruhend hinstellen.

Seit WALPERS scheint Niemand die Pflanze wiedergesehen zu haben; auch mir gelang es nicht, das WALPERS'sche Original zu Gesicht zu bekommen; dagegen fanden sich unter den GLAZIOU'schen *Verbenaceae* zwei Exemplare einer Pflanze, die mit der von WALPERS gegebenen Diagnose des *M. dipyrenoides* so vollkommen übereinstimmen, dass sie unzweifelhaft diese wie es scheint verschollene Art darstellen. Eine erneute Untersuchung ergab, dass die von WALPERS bezüglich der Samen, die er nur unreif kannte, während sie an den GLAZIOU'schen Exemplaren in vollständiger Reife vorliegen, gemachten Angaben vollkommen richtig und die BENTHAM-HOOKER'schen Zweifel durchaus ungerechtfertigt sind.

Die Diagnose des *M. dipyrenoides* Walp. muss, da völlig reife Früchte nunmehr bekannt sind, in folgender Weise erweitert werden:

Ovarium basi disco cupulari brevissimo margine levissime repando membranaceo, etiam post anthesin persistente cinctum. Capsula sessilis, calyce persistente suffulta eoque dimidio longior, basi disco cupulari brevissimo circumdata, ovali-conica, apice acuminata, acuta, 3,5 mm longa, basi 4,5 mm lata, glaberrima, dorso leviter costata, in sicco rugulosa brunnea, valvis 2 apice dehiscentibus, intus flavo-viridibus nitidis. Semen unicum, erectum, ovali-acuminatum, carnosum-albuminosum; cotyledones rectae crassiusculae; radícula supera, longa, glabra. — In Brasilia oriental loco non indicato legit cl. GLAZIOU n. 5846, 8349.

Genus cum *Phrymeis* ovario 4-loculare, 4-ovulato, ovulo erecto basi lateraliter affixo, radícula supera congruens, sed semine carnosum-albuminoso, cotyledonibus rectis, radícula longa diversa.

Scrophularineae Lindl.

Tetraplacus Tauberti Mez sp. n.

Folia opposita, elliptica, apice subtriangulo-acuta, basi subacuminata, bina opposita annulatim connata ramum amplexentia, crenata, praeter glandulas immersas glaberrima. Inflorescentia ad 20-flora, terminalis. Calycis glabri lobus secundus posticus perlate ovalis, apice rotundatus. Corollae tubus ad $\frac{3}{4}$ glaber, demum villosiusculus; labia superiora manifeste majora inaequalia. Pollen globosum. Stylus staminibus longior.

Suffrutex ramulis biennibus teretibus, allutaceis, excavatis, hornotinis praesertim apicem versus obscure obtuseque quadrangularibus, glaberrimis. Folia praeter glandulas immersas sessiles glaberrima, elliptica, apice subtriangulo-acuta, basi laminâ petiolum latiuscule sequente subsessilia subacuminata, margine leviter densiusculeque crenata, bina opposita annulatim conjuncta ramum amplexentia, 40—90 mm longa, 15—25 mm lata, penninervia, reti laxo supra filiformi-prominulo subtus manifestius prominente, sicca supra subnigra subtus pallida. Inflorescentia terminalis, usque ad 20-flora, foliis normalibus subito in bracteas decussatas, glanduloso-punctatas, flores singulos brevissime pedicellatos in axillis gerentes mutatis. Calyx glaber, non nisi glandulis minimis obsitus, quamvis prophyllis deficientibus omnino normaliter — in floribus binis decussatis antidrome — imbricatus, lobis 1., 3., 4., 5. aequalibus, peranguste triangulo-subulatis, 2. postico maximo, perlate ovali, apice rotundato, ceteros dimidio superante. Corollae tubus cylindricus, $\pm$ 38 mm longus, sepalum posticum triplo superans, subrectus, ad $\frac{3}{4}$ longitudinis glaberrimus, demum minute villosiusculus, basi subito manifesteque contractus; labia 2 inaequalia, margine dissite sinuato-crenata, intus praesertim ad faucem papillulosa, superiore majore, $\pm$ 20 mm longo, 18 mm lato, inferiore lineâ mediâ convexè carinato gibbo faucem obcludente minore, ad 16 mm longo et fere aequilato. Stamina in $\frac{3}{4}$ tubi intus laxè longèque pilosi longitudine inserta, omnino inclusa, 2 posteriora sterilia, breviora, apice manifestissime deflexa, antheris minutis reniformibus sterilibus, 2 anteriora perfecta, subduplo longiora. Filamenta (fertilia) compresse filiformia, basi callose incrassata et conspicue curvata, apice deflexa. Antherae dimidiatae partibus binis vix cohaerentibus, a filamentorum apice pendulae, locellis 2 fertilibus majoribus, lanatim curvatis, rima longitudinali dehiscentibus, 2 sterilibus v. substerilibus minoribus, non nisi colore et magnitudine a fertilibus diversis.

Pollen parvum, exacte globosum, membranâ paullo verruculosâ tetraëdrice incrassatâ poras 3 minutas praebente. Ovarium ovoideum, laxe pilosum, disco perobscuro basi cinctum, 2- v. saepius 3- locale. De placentatione cl. RADLKOEFER (Sitzungsber. Acad. München XV, 2, p. 264, 274) optime egit, sed placentas binas saepius quoque haud omnino distinctas in specie nostra vidi. Stylus antheris paullo longior, crassiusculus, teres, apice subglobose incrassatus, bilamellate stigmatosus. Capsula 8 mm longa puberula, ovoidea, apice longe acuta, septicide 2-valvis, valvulis margine solemniter inflexis, integerrimis. Semina columnam conicam, e placentis conglutinatam omnino obtegentia, subobovoidea, carunculis in lineas longitudinaliter dispositas subangulosa, minima, numerosa, subatro-brunnea.

Habitat in Brasiliae orientalis prov. Rio de Janeiro, ubi prope Tijucá vulgatissimam legit GLAZIOU n. 8468 et Mendonça n. 756. — Floret m. Majo.

Obs. A *T. platycho* RADLK. (l. c.) differt imprimis glabritie, foliorum formâ, floribus paullo majoribus, labio antico quam posticum minore, stylo longiore etc. — Herbae decoctus odorem gratum mentham piperitam quodammodo revocantem spargit.

Borragineae Lindl.

Patagonula Glaziovii Mez sp. n.

Ramuli glabri gemmis ferrugineo-tomentosis. Folia glaberrima nitida, integra v. apicem versus dentibus perpaucis maximis praedita, elliptica, utrinque acuminata reticulataque. Inflorescentia glaberrima. Flores glabri ad 5 mm longi. Calycis tubus intus dense pilosus. Filamenta pilis paucis maximis instructa. Antherae subrectangulares, a basi ad medium incisae, tum contiguae. Stigmata perlata, quasi confluentia.

Arbor v. frutex ramulis glabris v. summo apice pilis perpaucis obsitis, teretibus, brunneis, gemmis dense ferrugineo-tomentosis. Folia petiolis usque ad 48 mm longis, manifeste canaliculatis, sparsa, coriacea, glaberrima, utrinque praesertim subtus nitida, laete viridia, integra v. apicem versus dentibus perpaucis maximis praedita, elliptica, utrinque acuminata, $\pm$ 90 mm longa, 35 mm lata, utrinque laxe prominenti-reticulata. Inflorescentia submultiflora, laxe subcorymbosa, glaberrima, scoparie dichotoma demum in cincinnos perlaxos, paucifloros transiens, folia subaequans v. paullo brevior. Flores albi, glaberrimi, ad 5 mm longi. Sepala ad $\frac{3}{4}$ longitudinis in tubum late conicum, intus dense pilosum, prope basin paullo constrictum connata, demum libera triangularia, acuta, apice recurva. Petala glabra, paullo ultra $\frac{1}{2}$ in tubum connata, lobis 5 patentibus, acutis. Filamenta lata basi corollae fauci inserta, in $\frac{1}{3}$ altitudinis pilis paucis maximis instructa. Antherae 2-loculares, versatiles, subrectangulares, a basi usque ad medium late incisae, a medio ad apicem integrae. Ovarium glaberrimum, ovoideum, conice in stylum longiorem, filiformem, apice breviter bis 2-fidum attenuatum. Stigmata quasi unicum formantia cohaerentia, perlata, antheris superata. Fructus ignotus.

Habitat in Brasilia orientali loco non indicato: GLAZIOU n. 43476.

Obs. A reliquis generis speciebus glabritie, floribus multo majoribus, antherarum formâ, stigmatibus etc. distinctissima.

Cunoniaceae Endl.

Belangera grandistipularis Taubert sp. n.

Rami petiolique glaberrimi. Stipulae magnae, oblique semicordatae, glaberrimae, nitidae, coriaceae, diu persistentes. Folia digitata, foliolis

vulgo 5, rarius 3 v. 4, sessilibus, oblongo-ellipticis, acutis, margine argute serratis, coriaceis, supra glaberrimis, nitidis, subtus parce breviterque pubescentibus v. glabrescentibus. Inflorescentiae axillares, pseudo-racemosae, folia multo superantes, longe pedunculatae, $\pm$ cinereo-pubescentes. Pedicelli ramos primarios recte continentes sericeo-tomentelli. Calyx sepalis lineari-lanceolatis, utrinque cinereo-tomentellis, anthesi reflexis. Stamina sepalis paullo longiora. Ovarium oblongo-ovatum, dense tomentosum.

Arbor ramis petiolisque teretibus leviter striatis glaberrimis in sicco saturate atropurpureis, internodiis 4—5 cm longis. Petioli 40—55 mm longi. Stipulae oblique semicordatae, apice acutae brevissimeque mucronulatae, novellae submembranaceae, imprimis margine sericeo-pubescentes, adultae coriaceae, glaberrimae, nitidae, nervis longitudinalibus 4—5, nervulis dense reticulatis, ad 20 mm longae, 15 mm latae, diu persistentes. Folia digitata; foliola plerumque 5, interdum 3 v. 4, sessilia, oblongo-elliptica, apice acuta v. breviter acuminata, basi subrotundata, rarius subacuta, margine argute serrata, subaequilonga, foliolo intermedio lateralibus interdum paullo majore, 5—9 cm longa, 2—3,5 cm lata, novella supra parce, subtus densius pilis satis longis adpressis sericea, adulta coriacea, supra glaberrima, nitida, costa leviter impressa, nervis primariis planis, subtus parce breviterque adpresso-pubescentia v. glabrescentia, costa valde elevata, nervis primariis distincte prominentibus, secundariis dense reticulatis. Inflorescentiae axillares, pseudo-racemosae, pedunculis 5—9 cm longis, parce pilosis, rhachidibus 40—45 cm longis, dense cinereo-pubescentibus; bractae caducissimae, non observatae; pedicelli 4—5 mm longi ramos primarios 4—2 mm longos recte continentes, sericeo-tomentelli. Calycis sepala lineari-lanceolata, 5 mm longa, 4 mm lata, acuta, extus intusque cinereo-tomentella, anthesi reflexa. Stamina sepalis paullo longiora, filamentis in sicco dilute fulvis. Ovarium oblongo-ovatum, 3 mm longum, 2 mm latum, dense tomentosum, stylis filiformibus, stigmatibus capitatis. Capsulae ignotae.

Habitat in Brasilia loco non indicato: GLAZIOU n. 17623.

Obs. Species *B. glabrae* CAMB. affinis, sed stipulis magnis diu persistentibus, foliis plerumque quinatis, longius petiolatis, fere glaberrimis, inflorescentiis longioribus, staminibus in sicco dilute fulvis (non atropurpureis) primo intuitu diversa.

Weinmannia Glazioviana Taubert sp. n.

Sect. *Euweinmannia* Engl.

Rami novelli petiolique ferrugineo-villosi. Stipulae suborbiculares, extus dense sericeo-villosae. Folia 5—7-juga, rhachide ferrugineo-villosa, inter foliola alij semi-lineari-oblongis pilosis instructa; foliola sessilia, oblonga v. oblongo-lanceolata, margine argute serrata, rigida, supra pilosa, subtus pallida, praecipue ad costam dense ferrugineo-pilosa. Inflorescentiae foliis longiores, ferrugineo-villoso-tomentosae, a basi fere ad $\frac{1}{5}$ longitudinis nuda; prophylla subovata, pilosa. Flores 2—4, fasciculos laxè dispositos formantes; pedicelli alabastra 2—3 plo longiores, cinereo-pubescentes. Calycis laciniae acutae, pubescentes, petalis paullo breviores; stamina petalis fere duplo longiora. Ovarium glabrum, stylo eo longiore.

Arborescens. Rami suberecti, juniores subquadrangulis, ferrugineo-villoso-tomentosi, adulti teretes leviter cinereo- v. ferrugineo-tomentelli v. subglabri, internodiis

2,5—5,5 cm longis. Stipulae suborbiculares, 6—8 mm longae, extus dense sericeo-villosae. Petioli 5—15 mm longi, breviter ferrugineo-villosi. Folia rhachide 4—8 cm longa petiolorum indumento praedita, inter foliolorum juga alis semi-lineari-oblongis pilosis instructa, 5—7-juga; foliola sessilia, lateralibus oblonga v. oblongo-lanceolata, 10—20 mm longa, 6—10 mm lata, basi obliqua acuta, apice obtusa, margine grosse arguteque serrata, terminalia oblongo-lanceolata, lateralibus majora, ad 25 mm longa, 8 mm lata, basi cuneata; omnia rigida, supra pilosa, nervatione praeter costam obscura, subtus pallida, praecipue ad costam manifeste prominentem dense ferrugineo-pilosa. Inflorescentiae foliis longiores, 10—15 cm longae, ferrugineo-villoso-tomentosae, a basi fere ad $\frac{1}{5}$ longitudinis nuda; prophylla subovata, 1 mm longa, longe pilosa. Flores 2—4, fasciculos laxè dispositos formantes; pedicelli alabastra 2—3 plo longiores, pilis subpatentibus cinereo-pubescentes. Calycis laciniae acutae, extus praecipue ad apicem pubescentes; petala suborbicularia, margine ciliata, calyce paulo longiora; stamina petalis fere duplo longiora. Ovarium glabrum, stylo crassiusculo eo longiore.

Habitat in Brasilia loco non indicato: GLAZIOU n. 8246.

Obs. Ab affine *W. hirta* Sw. praecipue indumento et inflorescentiarum longitudine diversa.

Macro dendron Taubert gen. nov.

(Tab. 1A f. 1a—c.)

Flores dioeci. Calyx tubo subnullo lobis 4, rarius 3 v. 5, suborbicularibus, imbricatis. Petala 4 (rarius 3 v. 5), calycis fundo inserta, sessilia, suborbicularia, imbricata. Flores masculi staminibus ∞ calycis fundo insertis, exsertis, filamentis filiformibus, antheris parvis, didymis; flores feminei fructusque ignoti.

Arbor alta ramis oppositis glabris. Stipulae magnae, liberae, persistentes. Folia opposita, breviter petiolata, simplicia, lanceolata, chartacea. Inflorescentiae axillares, vulgo geminae, rarius solitariae, laxè racemiformes, nutantes v. pendulae; flores in fasciculis plerumque plurifloros alternantes v. oppositos, saepe subverticillatos compositi, pedicellati, exigui, albi (?). Genus *Weinmannia* L. affinis, sed floribus dioecis, staminibus ∞ et imprimis stipulis magnis liberis persistentibus bene distinctum; stipulis liberis etiam ad genera *Caldcluvia* DON et *Belangeria* CAMB. accedit; calyce imbricato a *Caldcluvia*, petalis a *Belangeria* primo intuitu diversa.

Macro dendron corcovadensis Taubert sp. n.

Stipulae magnae, petiolo longiores, lanceolatae vel lanceolato-oblongae, basi obliquae, sessiles, apice obtusae v. subacutae, chartaceae, pallidae. Folia breviter petiolata, lanceolata, basi cuneata, apice $\pm$ breviter acuminata, rarius rotundato-obtusa, margine leviter remote sinuato-dentata, glaberrima, chartacea, supra nitida, subtus pallida. Inflorescentiae foliis breviores, interdum aequilongae, rarius paulo longiores, pendulae v. nutantes. Florum fasciculi bracteis minutissimis caducis suffulti. Pedicelli florum masculorum calyce 3—4 plo longiores. Petala suborbicularia v. obovata calycis lobis 2 plo longiora; stamina petalis longiora.

Arbor alta ramis oppositis teretibus novellis parcissime pilis instructis celerrime glabrescentibus, sulcato-rugulosis, cinerascens, internodiis 2—6 cm longis. Stipulae lanceolatae v. lanceolato-oblongae, 10—18 mm longae, 2,5—7 mm latae, basi

obliqua sessiles, apice obtusae v. subacutae, chartaceae, pallidae, nitidae, costa percurssae. Folia lanceolata, 10—22 cm longa, 4—7,5 cm lata, basi cuneato-angustata, ad petiolum crassum, semiteretem, ca. 5 mm longum angustissime decurrentia, apice $\pm$ breviter obtuseque acuminata, interdum rotundato-obtusa, margine leviter remote sinuato-dentata, chartacea, utrinque glaberrima, supra nitida, costa prominente, nervis primariis parallelis ante marginem arcuatis subplanis, subtus pallida, nervis prominentibus. Inflorescentiae masculae a basi floriferae v. ad 3 cm longe pedunculatae, geminae v. solitariae in foliorum axillis, rhachide 7—12 cm longae, gracili, novella puberula, celerrime glaberrima, pendulae, subpendulae v. nutantes; florum fasciculi in rhachide inferiore remoti, superne approximati, bracteis minutissimis extus pilosis caducis suffulti, plerumque pluriflori, alternantes, saepe oppositi v. subverticillati; pedicelli sub calyce paullo obconice incrassati, glaberrimi, ad 5 mm longi. Calyx tubo subnullo lobis 4 (rarius 3 v. 5) suborbicularibus, extus puberulis, margine ciliatis, 1,5 mm longis, imbricatis. Petala 4 (rarius 3 v. 5) suborbicularia v. obovata, 3 mm longa, imbricata, alba (?); stamina ∞ , 16—22 observata, petalis paullo longiora. Flores feminei fructusque desunt.

Habitat in Brasiliae provincia Rio de Janeiro in monte Corcovado: GLAZIOU n. 6197. — Floret m. Septembri.

Explicatio tabulae I A.

1. *Macrodendron corcovadensis* Taubert.

- a. Ramus cum inflorescentiis masculis ($\frac{1}{3}$ m. n.).
- b. Alabastrum masculum vix apertum ($\frac{5}{1}$ m. n.).
- c. Flos masculus apertus ($\frac{5}{1}$ m. n.).

2. *Melananthus dipyrenoides* Walp.

- a. Pars superior rami floriferi ($\frac{1}{1}$ m. n.).
- b. Floris tubus explanatus ($\frac{9}{1}$ m. n.).
- c. Capsula ($\frac{6}{1}$ m. n.).

3. *Aristolochia Urbaniana* Taubert.

- a. Inflorescentia epiphylla ($\frac{1}{1}$ m. n.).
- b. Capsula ($\frac{1}{1}$ m. n.).
- c. Semen ($\frac{1}{1}$ m. n.).

Figurae 4a et 2a a cl. Pohl, reliquae ab autore ad siccum delineatae.